

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії,

ректор ДЗВО «Університет
менеджменту освіти»

М. О. Кириченко

2021 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
(співбесіда)

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: 07 Управління та адміністрування

спеціальність: 073 Менеджмент

освітньо-професійна програма: «Управління навчальним закладом»

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка
2. Зміст програми співбесіди
3. Питання для визначення рівня знань абітурієнтів
4. Рекомендована література
5. Порядок проведення та критерії оцінювання фахового вступного випробування (співбесіди)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою співбесіди при прийомі на навчання на основі диплому бакалавра / спеціаліста / магістра здобутого за іншою спеціальністю є з'ясування рівня знань та вмінь, абітурієнтів для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Управління навчальним закладом» зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», а також проходження конкурсу.

Програма додаткового вступного випробування у формі співбесіди складена за принципами комплексності, уніфікації, сумісності та взаємозамінності засобів і форм діагностики, вона є підставою для надійного та об'єктивного оцінювання відповідності рівня освітньо-професійної підготовки вступника встановленим вимогам. Зміст програми додаткового вступного випробування у формі співбесіди з управління навчальним закладом має комплексний характер та охоплює такі базові змістові модулі: педагогічний менеджмент та основи управління навчальним закладом.

Підґрунтям для визначення змісту модулів є передбачені кваліфікаційною характеристикою магістра відносно самостійні напрямки його практичної діяльності. У кожному модулі поєднується матеріал теоретичного та прикладного характеру, покликаний виявити вміння використовувати категоріальний апарат, методи даної спеціальності. При цьому враховано специфіку кожного з модулів та їх міжпредметні зв'язки.

На вступному випробуванні вступники повинні продемонструвати знання фундаментальних основ управління навчальним закладом, вміння визначати основні категорії освітнього менеджменту, аналізувати теоретичну інформацію, причинно-наслідкові зв'язки, застосовувати теоретичні знання.

Програма співбесіди є складовою нормативної документації вищого навчального закладу, що забезпечує підготовку здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Порядок проведення додаткового вступного випробування у формі співбесіди визначається Положенням про приймальну комісію УМО.

Співбесіду зі вступниками проводять фахові атестаційні комісії за розкладом, затвердженим Головою Приймальної комісії.

На початку співбесіди вступник отримує 2 питання з основних модулів програми для проведення співбесіди та аркуш співбесіди. В аркуші співбесіди вступник заповнює змістову частину, записує завдання та зміст відповідей на завдання. Під час співбесіди члени фахової атестаційної комісії оцінюють відповіді та фіксують оцінки в аркуші співбесіди (від 0 до 50 балів за кожену відповідь). Аркуші співбесіди після її завершення підписуються екзаменаторами та вступником і передаються у Приймальну комісію для зберігання в особових справах вступників.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ СПІВБЕСІДИ

Модуль 1. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1. Менеджмент організацій

Організації та їх функції. Основні підходи до аналізу діяльності організацій та принципи його здійснення в сучасних умовах. Особливості освітніх організацій. Моделювання в теорії та практиці управління освітніми організаціями. Практика моделювання в управлінні сучасними школами. Технологія розробки концепції та комплексно-цільової програми розвитку школи.

Тема 2. Стратегічне управління

Типи, фактори та етапи розвитку стратегічного управління. Сутність і специфіка стратегічного управління. Мета і місія у стратегічному управлінні. Специфіка стратегічного мислення керівника та персоналу організації. Стратегія розвитку організації. Стратегічне планування та його основні переваги.

Тема 3. Менеджмент інновацій

Наукові та нормативно-правові основи менеджменту інновацій. Управління інноваційним освітнім процесом у навчальному закладі. Інноваційна культура навчального закладу. Інноваційні освітні проекти та управління їх здійсненням.

Тема 4. Управління якістю

Поняття про якість та основні підходи до її визначення. Роль інформаційної системи в забезпеченні якості діяльності навчального закладу. Поліпшення та забезпечення якості.

Тема 5. Маркетинг в освіті та зв'язки з громадськістю

Зміст та особливості маркетингу у сфері освіти. Маркетингова діяльність керівника навчального закладу. Маркетинговий аналіз і контроль. Способи реалізації маркетингових процесів. Зв'язки з громадськістю.

Модуль 2. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Тема 1. Система освіти в Україні та управління нею

Поняття системи освіти та її структура. Принципи побудови системи освіти в Україні.

Поняття про управління освітою та її структуру. Принципи управління освітою.

Органи внутрішкільного управління. Зміст, види, особливості, форми, та методи внутрішкільного контролю (залежно від мети).

Види планування закладу освіти та їх значення.

Тема 2. Нормативно-правова база управління навчальним закладом

Закон України «Про освіту».

Закон України «Про загальну середню освіту».

Закон України «Про вищу освіту».

Закон України «Про професійно-технічну освіту».

Закон України «Про дошкільну освіту».

Національна доктрина розвитку освіти в Україні у XXI столітті про управління освітою.

Тема 3. Принципи і методи управління закладом освіти

Науковість як принцип управління. Демократизація як принцип управління. Системність як принцип управління. Адміністративні методи управління. Соціально-психологічні методи управління. Економічні методи управління.

Тема 4. Функції управління закладом освіти

Управлінський цикл. Планування роботи закладу освіти. Прогнозування як функція управління. Координація як функція управління. Контроль як функція управління.

Тема 5. Основні напрямки організаційно-педагогічної діяльності керівника

Виховний, інструктивно-методичний, адміністративно-розпорядницький, суспільно-організаційний, фінансово-економічний, мотиваційний, представницький напрям.

Тема 6. Методична і науково-методична робота в навчальному закладі

Зміст, завдання, форми і методи організації методичної та науково-методичної роботи у закладі освіти. Моніторинг підвищення фахової майстерності педагогів.

Тема 7. Управління виховною роботою у закладі освіти

Зміст, завдання, форми і методи виховної роботи у закладі освіти.

Тема 8. Управління освітнім процесом у закладі освіти

Зміст, завдання, форми і методи навчання. Моніторинг якості знань учнів і студентів.

ПИТАННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Модуль 1. Педагогічний менеджмент

1. В чому полягає сутність соціального управління?
2. Чим відрізняється соціальне управління від управління в технічних та біологічних системах?
3. Що забезпечує управління в соціально-педагогічних системах?
4. В чому полягає сутність процесу управління у соціально-педагогічних системах?
5. В чому полягає сутність поняття «освіта»?
6. В чому полягає сутність поняття «менеджмент»?
7. В чому полягає сутність поняття «менеджмент в освіті»?
8. Що є основною складовою менеджменту освіти?
9. В чому полягає сутність поняття «інновація»?
10. Що таке управлінський цикл?
11. Які існують стадії управлінського циклу?
12. Що таке внутрішня структура навчального закладу?
13. Що таке зовнішня структура навчального закладу?
14. В чому полягає сутність поняття «компетентність»?
15. В чому полягає сутність поняття «функціональна компетентність керівника»?
16. В чому полягає сутність поняття «технологія»?
17. В чому полягає сутність поняття «якість освіти»?
18. В чому полягає основна мета оцінювання якості освіти?
19. Який підхід дозволяє оцінити якість?
20. В чому полягає сутність технології кваліметрії?
21. Як реалізується кваліметричний підхід?
22. В яких одиницях отримують результат при кваліметричному підході?
23. Які фактори є важливими при будь-якому управлінні?
24. Які основні точки поведінки менеджера виділяє «управлінська решітка» Р. Блейка і Д. Мутона?
25. У чому полягає співвідношення централізації та децентралізації в управлінському процесі?
26. В чому полягає сутність поняття «фактор»?
27. В чому полягає сутність поняття «критерій»?
28. Для чого використовують факторно-критеріальне моделювання?
29. В чому полягає місія менеджера як керівника навчального закладу?

Модуль 2. Основи управління навчальним закладом

30. Ким визначається державна політика у сфері державної служби в Україні?
31. В чому полягає сутність поняття «управління персоналом закладу освіти»?
32. На основі якого законодавчого чи нормативного документа функціонує сучасна система освіти в Україні?
33. Який із нормативно-правових документів є найбільш важливим для успішної модернізації системи освіти в Україні?
34. Який орган державного управління освітою в Україні є Центральним?
35. В чому полягає сутність поняття «державна служба»?
36. За рішенням якої управлінської структури здійснюється реорганізація і ліквідація загальноосвітніх навчальних закладів, заснованих на комунальній формі власності у сільській місцевості?
37. Яка з форм державного контролю за діяльністю навчального закладу є основною?
38. Які функції покладені на управління освіти обласної державної адміністрації?
39. Яка подія стала пріоритетною для створення Європейської спрямованості освіти України?
40. Яка сутність зворотного зв'язку та яка його роль в управлінні навчальним закладом?
41. Яким є визначальний показник результативності діяльності навчального закладу?
42. Що є змістом управління?
43. Що таке принципи управління?
44. Що таке функції управління?
45. Що таке методи управління?
46. Що виступає об'єктом управління при організації навчально-виховного процесу в навчальному закладі?
47. Які існують стилі управління?
48. Якими стилями повинен користуватися сучасний керівник?
49. Що є предметом управління?
50. В чому полягає сутність поняття «оптимальність» в управлінні?
51. Що належить до цільового компоненту навчального процесу?
52. Що відноситься до психологічного компоненту управлінської діяльності?
53. За допомогою чого залучаються додаткові ресурси в заклад освіти?
54. За якими показниками визначається якість функціонування системи освіти у більшості країн світу?
55. В чому полягає сутність поняття «готовність до управління»?
56. Якими є компоненти психологічної готовності до управління?
57. В чому полягає сутність поняття «кваліфікація»?
58. В чому полягає сутність поняття «моніторинг»?
59. Що має містити дидактична мета навчального заняття?
60. В чому полягає сутність поняття «фандрайзинг»?

61. В чому полягає сутність поняття «кадрова політика навчального закладу»?
62. В чому полягає сутність поняття «управлінське рішення»?
63. На чому базується авторитет керівника навчального закладу?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про освіту» (Редакція від 19.01.2019 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
2. Закон України «Про дошкільну освіту» (Редакція від 04.11.2018 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
3. Закон України «Про загальну середню освіту» (Редакція від 13.10.2018 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
4. Закон України «Про позашкільну освіту» (Редакція від 04.11.2018 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
5. Закон України «Про професійно-технічну освіту» (Редакція від 01.01.2019 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80>
6. Закон України «Про вищу освіту» (Редакція від 01.01.2019 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
7. Тезаурус Юнеско [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://databases.unesco.org/thesru/>
8. Маслов В. І. Наукові основи та функції процесу управління загально-освітніми навчальними закладами: навч. посіб. / В. І. Маслов. — Тернопіль : Астон, 2007. — 134 с.
9. Мескон М.Х. Основы менеджмента: пер. с англ. / М. Х. Мескон [и др]; пер. М. А. Майорова [и др]. – М. : Дело, 2000. – 704 с.
10. Освітній менеджмент: Навчальний посібник/ [ред.: Л.Даниленко, Л. Карамушки]. – К.: Шкільний світ, 2003. – 400с.
11. Павлютенков Є.М. Основи управління школою / Є. М. Павлютенков, В. В. Крижко. – Х. : Видавнича група «Основа», 2006. - 171 с.
12. Рябова З.В. Наукові основи маркетингового управління в освіті. Монографія / Зоя Вікторівна Рябова. – К.: Педагогічна думка, 2013. – 268 с.
13. Сорочан Т.М. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика / Сорочан Т.М. – Луганськ : Знання, 2005. – 384с.
14. Тимошко Г. М. Органайзер керівника навчального закладу : метод. рек. / Г. М. Тимошко. – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2014. – 198 с.
15. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. / Хриков Є.М. – К.: Знання, 2006. – 365 с.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

Вступне випробування (співбесіда) проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до ДЗВО «УМО».

На співбесіду вступник з'являється з паспортом. На початку співбесіди вступник отримує 2 питання, які містять завдання з предметів програми для проведення співбесіди, та аркуш співбесіди. В аркуші співбесіди вступник заповнює змістову частину, записує завдання з отриманих ним питань та відповіді на завдання. Під час співбесіди члени фахової атестаційної комісії оцінюють відповіді та фіксують оцінки у аркуші співбесіди.

Час проведення співбесіди з вступниками – 0,25 год. кожному членові комісії на одного вступника.

За результатами вступного випробування (співбесіди) проводиться оцінка рівня фахових знань за наступними критеріями (див. табл. 1).

Таблиця 1

Шкала критеріїв оцінки рівня фахових знань абітурієнтів

За шкалою університету	Визначення	Характеристика відповідей абітурієнта
0-20 бали	Незадовільний	Абітурієнт не усвідомлює змісту питань, тому його відповіді не мають безпосереднього відношення до поставлених питань. Повна відсутність умінь міркувати. Правильність та повнота відповідей на питання становить < 50%. У абітурієнта відсутня просторова уява, необхідна для відповіді на запитання.
20-50 балів	Задовільний	Відповіді на питання носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінь міркувати, його відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту питань. Правильність та повнота відповідей на питання становить < 75%. Абітурієнт погано володіє засобами відтворення.
50-90 балів	Достатній	У відповідях на питання допускаються деякі неточності або помилки непринципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей. Правильність та повнота відповідей на

		питання становить >75%. Відповіді на питання містять окремі неточності і незначні помилки.
90-100 балів	Високий	Абітурієнт дає правильні відповіді на питання. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу. Повнота та правильність відповідей на питання $\approx 100\%$.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 0 до 20 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для відбору для рекомендації до зарахування до ДЗВО «УМО».

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів фахової атестаційної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. На підставі результатів співбесіди фахова атестаційна комісія приймає рішення: «допустити до фахового вступного випробування» або ж «не допустити до фахового вступного випробування» вступника.